

به نام خدا

نقش معلم و دانش آموز در یادگیری الکترونیکی

مؤلفان :

حمیده رحیمیان
راضیه تل اشکی
سودابه نجفی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : رحیمیان، حمیده، ۱۳۶۵

عنوان و نام پدیدآور : نقش معلم و دانش آموز در یادگیری الکترونیکی / مولفان حمیده رحیمیان، راضیه تل اشکی، سودابه نجفی.

مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری : ۱۱۷ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۳۴۵-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : نقش معلمان - دانش آموزان - یادگیری الکترونیکی

شناسه افروده : تل اشکی، راضیه، ۱۳۷۸

شناسه افزوده : نجفی، سودابه، ۱۳۶۱

رده بندی کنگره : PN۲۱۴۸

رده بندی دیوبی : ۸۰۹/۲۰۸

شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۹۳۸۵۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : نقش معلم و دانش آموز در یادگیری الکترونیکی

مولفان : حمیده رحیمیان - راضیه تل اشکی - سودابه نجفی

ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراز: ۱۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

چاپ: زیرجد

قیمت: ۱۱۷۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۳۴۵-۶

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست

۱۷	پیشگفتار
۱۹	مقدمه
۲۱	فصل اول: مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی
۲۱	تعريف و تاریخچه
۲۱	اهمیت و مزایای یادگیری الکترونیکی
۲۲	جنبهای کلیدی یادگیری الکترونیکی
۲۲	چالش‌های یادگیری الکترونیکی
۲۴	آینده یادگیری الکترونیکی
۲۴	اصول طراحی یادگیری الکترونیکی
۲۷	فصل دوم: مدل‌های مختلف یادگیری الکترونیکی
۲۷	یادگیری آنلاین
۲۷	تعريف و ویژگی‌ها
۲۸	چالش‌ها
۲۹	یادگیری موبایل
۲۹	تعريف و ویژگی‌ها
۳۰	چالش‌ها
۳۱	یادگیری ترکیبی
۳۱	تعريف و ویژگی‌ها
۳۳	فصل سوم: نقش معلم در یادگیری الکترونیکی
۳۳	طراحی و توسعه محتوا

۳۳.....	طراحی محتوای آموزشی
۳۳.....	توسعه محتوای آموزشی
۳۴.....	مدیریت و نظارت بر پیشرفت دانشآموزان
۳۴.....	پیگیری پیشرفت یادگیرندگان
۳۵.....	تنظیم استراتژی‌های آموزشی
۳۵.....	تکنیک‌های آموزشی مؤثر
۳۵.....	روش‌های تعامل با یادگیرندگان
۳۶.....	استفاده از فناوری‌های نوین
۳۷.....	فصل چهارم: نقش دانشآموز در یادگیری الکترونیکی
۳۷.....	مسئولیت‌های دانشآموز
۳۷.....	مدیریت زمان
۳۷.....	مشارکت و تعامل
۳۸.....	مسئولیت در تکمیل وظایف
۳۸.....	مهارت‌های ضروری برای یادگیری موفق
۳۸.....	مهارت‌های فناوری اطلاعات
۳۹.....	مهارت‌های خودتنظیمی
۳۹.....	مهارت‌های ارتباطی
۴۰.....	استراتژی‌های یادگیری مؤثر
۴۰.....	استفاده از تکنیک‌های یادگیری فعال
۴۰.....	تنظیم محیط یادگیری
۴۰.....	بهینه‌سازی منابع آموزشی
۴۱.....	مدل‌های یادگیری خودتنظیمی

مدل‌های نظری یادگیری خودتنظیمی ۴۱	۴۱
پیاده‌سازی استراتژی‌های خودتنظیمی ۴۱	۴۱
فصل پنجم: ابزارها و تکنولوژی‌های یادگیری الکترونیکی ۴۲	۴۲
نرم‌افزارها و پلتفرم‌های آموزشی ۴۳	۴۳
سیستم‌های مدیریت یادگیری (LMS) ۴۳	۴۳
ابزارهای تولید محتوا ۴۳	۴۳
نرم‌افزارهای ارزیابی ۴۴	۴۴
ابزارهای تعامل و ارتباط ۴۴	۴۴
ویدئو کنفرانس ۴۵	۴۵
شبکه‌های اجتماعی ۴۵	۴۵
تکنولوژی‌های نوین در یادگیری الکترونیکی ۴۵	۴۵
تأثیر ابزارها و تکنولوژی‌های یادگیری بر نتایج آموزشی ۴۶	۴۶
بهبود دسترسی و انعطاف‌پذیری ۴۶	۴۶
ارتقای یادگیری تعاملی و مشارکتی ۴۷	۴۷
تحلیل داده‌های آموزشی ۴۷	۴۷
چالش‌ها و راهکارها در استفاده از تکنولوژی‌های یادگیری ۴۷	۴۷
چالش‌های تکنولوژیکی ۴۷	۴۷
راهکارهای پیشنهادی ۴۷	۴۷
آینده تکنولوژی‌های یادگیری الکترونیکی ۴۸	۴۸
یادگیری مبتنی بر هوش مصنوعی (AI) ۴۸	۴۸
توسعه تکنولوژی‌های مبتنی بر بلاک‌چین ۴۸	۴۸
فصل ششم: چالش‌ها و موانع یادگیری الکترونیکی ۴۹	۴۹

مشکلات زیرساختی و فنی	۴۹
مشکلات امنیت و حریم خصوصی	۴۹
موانع فرهنگی و اجتماعی	۵۰
مشکلات اقتصادی	۵۰
کیفیت محتوای آموزشی	۵۱
ارزشیابی و بازخورد	۵۱
راهکارهای پیشنهادی برای غلبه بر چالش‌ها	۵۱
بهبود زیرساخت‌ها و دسترسی	۵۱
رفع موانع فرهنگی و اجتماعی	۵۲
بهبود کیفیت محتوای آموزشی و ارزشیابی	۵۲
تأثیرات روانشناختی و اجتماعی یادگیری الکترونیکی	۵۲
اثیرات روانشناختی	۵۲
تأثیرات اجتماعی	۵۳
راهکارهای مقابله با تأثیرات روانشناختی و اجتماعی	۵۳
ایجاد فرصت‌های تعامل اجتماعی	۵۳
افزایش انگیزه و مشارکت	۵۴
تأمین دسترسی و شمول اجتماعی	۵۴
فصل هفتم: ارزیابی و سنجش در یادگیری الکترونیکی	۵۵
روش‌های ارزیابی آنلاین	۵۵
تحلیل داده‌ها و بازخورد	۵۶
تحلیل داده‌های آموزشی	۵۶
ارائه بازخورد مؤثر	۵۶

چالش‌ها و فرصت‌های ارزیابی آنلайн	56
چالش‌ها در ارزیابی آنلайн	56
فرصت‌ها در ارزیابی آنلайн	57
بهترین شیوه‌ها در ارزیابی آنلайн	57
طراحی آزمون‌های آنلайн مؤثر	57
ارائه بازخورد مؤثر و استفاده از تحلیل داده‌ها	58
فصل هشتم: آموزش و یادگیری مبتنی بر پروژه	59
طراحی پروژه‌های آموزشی	59
ویژگی‌های پروژه‌های آموزشی مؤثر	59
استفاده از فناوری در طراحی پروژه‌های آنلайн	59
مدیریت پروژه‌های آنلайн	60
ارزیابی پروژه‌های آنلайн	60
چالش‌ها و فرصت‌های یادگیری مبتنی بر پروژه در محیط آنلайн	61
چالش‌های اجرای پروژه‌های آنلайн	61
فرصت‌های یادگیری مبتنی بر پروژه در محیط آنلайн	61
بهترین شیوه‌ها برای اجرای پروژه‌های آنلайн	62
تعیین اهداف مشخص و معیارهای ارزیابی	62
استفاده از ابزارهای مناسب مدیریت پروژه	62
بازخورد مستمر و سازنده	62
فصل نهم: آموزش فردی و شخصی‌سازی یادگیری	63
روش‌های شخصی‌سازی محتوا	63
طراحی آموزش فردی	63

استفاده از تکنولوژی‌های تطبیقی	۶۳
یادگیری مبتنی بر بازی (Gamification)	۶۳
محتوای یادگیری دیجیتال	۶۴
استفاده از داده‌های یادگیری برای بهبود آموزش	۶۴
یادگیری مبتنی بر داده (Data-Driven Learning)	۶۴
بازخورد لحظه‌ای و مستمر	۶۵
نقش هوش مصنوعی در شخصی‌سازی یادگیری	۶۵
استفاده از الگوریتم‌های هوش مصنوعی برای شخصی‌سازی	۶۵
سیستم‌های آموزش تطبیقی هوشمند	۶۵
معلم‌های مجازی و ربات‌های آموزشی	۶۵
مزایای شخصی‌سازی یادگیری	۶۶
افزایش تعامل و انگیزه	۶۶
تسهیل یادگیری عمیق‌تر	۶۶
کاهش فشار و استرس	۶۶
چالش‌های شخصی‌سازی یادگیری	۶۶
هزینه‌ها و منابع مورد نیاز	۶۶
نگرانی‌های مربوط به حریم خصوصی داده‌ها	۶۷
روش‌های شخصی‌سازی محتوا	۶۷
تنظیمات فردی در پلتفرم‌های آموزشی	۶۷
یادگیری مبتنی بر هدف	۶۷
ارائه محتوای تطبیقی	۶۷
استفاده از داده‌های یادگیری برای بهبود آموزش	۶۸

تحلیل داده‌های عملکرد دانشآموزان.....	۶۸
تحلیل یادگیری به کمک یادگیری ماشینی	۶۸
پیگیری پیشرفت و بازخورد مستمر	۶۸
استفاده از ابزارهای تحلیل یادگیری	۶۸
فصل دهم: مدیریت کلاس‌های آنلاین.....	۶۹
استراتژی‌های مدیریت و سازماندهی.....	۶۹
برنامه‌ریزی زمان و زمان‌بندی جلسات.....	۶۹
مدیریت فعالیت‌های کلاسی و تکالیف	۶۹
نظرارت و ارزیابی پیشرفت دانشآموزان	۷۰
ایجاد محیط یادگیری تعاملی و جذاب	۷۰
استفاده از ابزارهای تعامل آنلاین.....	۷۰
طراحی فعالیت‌های گروهی و مشارکتی	۷۰
استفاده از محتوای چندسانه‌ای	۷۱
چالش‌های مدیریت کلاس‌های آنلاین	۷۱
چالش‌های ارتباطی	۷۱
مدیریت کلاس‌های با تعداد زیاد دانشآموز	۷۱
نقش معلم در مدیریت کلاس‌های آنلاین	۷۱
تسهیل ارتباطات مؤثر	۷۱
ایجاد انگیزه و مدیریت انگیزش دانشآموزان	۷۲
استفاده از بازخورد مؤثر	۷۲
راهکارهای کاهش چالش‌ها در کلاس‌های آنلاین	۷۲
مدیریت تنوع فرهنگی و اجتماعی	۷۲

دسترسی به منابع و تجهیزات	72
استراتژی‌های مدیریت و سازماندهی	73
طراحی ساختار دوره	73
ابزارهای مدیریت کلاس	73
تعیین قوانین و راهبردها	73
ایجاد محیط یادگیری تعاملی و جذاب	73
استفاده از فعالیت‌های تعاملی	73
استفاده از فناوری‌های نوین	74
پشتیبانی و بازخورد مستمر	74
ایجاد فضاهای اجتماعی	74
فصل یازدهم: رابطه میان معلم و دانشآموز در فضای مجازی	75
تعاملات و ارتباطات مؤثر	75
نوع تعاملات در محیط آنلاین	75
اهمیت بازخورد	76
استفاده از ابزارهای دیجیتال برای تقویت تعامل	76
چالش‌های اجتماعی و احساسی	76
احساس انزوا و تنها بی	76
کمبود ارتباط غیرکلامی	77
مقابله با فشارهای اجتماعی	77
حمایت عاطفی از دانشآموزان	77
تقویت مشارکت دانشآموزان از طریق ارتباطات مؤثر	77
تشویق به مشارکت در مباحث کلاسی	77

برگزاری جلسات فردی با دانشآموزان	78
چالش‌های انگیزشی	78
مدیریت تفاوت‌های فردی.....	78
راهکارهای بهبود رابطه معلم و دانشآموز در فضای مجازی.....	79
افزایش فرصت‌های تعامل اجتماعی.....	79
تقویت ارتباطات عاطفی	79
فصل دوازدهم: آموزش مهارت‌های دیجیتال برای معلمان و دانشآموزان	81
مهارت‌های تکنولوژیکی پایه	81
آشنایی با سخت‌افزارهای پایه	81
مهارت‌های نرم‌افزاری پایه	81
مهارت‌های امنیت دیجیتال.....	82
استفاده مؤثر از ابزارهای دیجیتال	82
ابزارهای مدیریت یادگیری (LMS)	82
ابزارهای ارتباط و تعامل	82
ابزارهای تعاملی و همکاری	83
ابزارهای ارزیابی و بازخورد.....	83
مهارت‌های تکنولوژیکی پایه	83
مهارت‌های کامپیوتری اولیه	83
مهارت‌های مرورگر وب و جستجو	84
امنیت دیجیتال و حریم خصوصی	84
استفاده مؤثر از ابزارهای دیجیتال	84
ابزارهای آموزشی آنلاین	84

فناوری‌های آموزشی نوین ۸۴	
بازارهای ارتباطی و همکاری ۸۴	
برنامه‌های آموزشی برای مهارت‌های دیجیتال ۸۵	
دوره‌های آموزشی و کارگاهها ۸۵	
منابع آموزشی و مواد درسی ۸۵	
ایجاد محیط‌های یادگیری دیجیتال ۸۵	
فصل سیزدهم: بررسی نمونه‌های موردنی موفق در یادگیری الکترونیکی ۸۷	
تحلیل و بررسی نمونه‌های جهانی و محلی ۸۷	
نمونه‌های جهانی ۸۷	
نمونه‌های محلی ۸۸	
دروس آموخته شده ۸۸	
تحلیل و بررسی نمونه‌های جهانی ۸۹	
پروژه ۸۹	
پلتفرم Khan Academy ۸۹	
تحلیل و بررسی نمونه‌های محلی ۸۹	
نظام آموزشی ایران: پلتفرم شاد ۸۹	
آموزش آنلاین در دانشگاه‌های ایرانی ۹۰	
دروس آموخته شده ۹۰	
همیت زیرساخت‌های مناسب ۹۰	
نیاز به آموزش و پشتیبانی ۹۰	
همیت تحلیل داده‌ها ۹۰	
فصل چهاردهم: آینده یادگیری الکترونیکی ۹۱	

روندهای جدید و نوآوری‌ها	۹۱
یادگیری مبتنی بر هوش مصنوعی	۹۱
واقعیت افزوده و واقعیت مجازی	۹۱
یادگیری مبتنی بر داده‌های کلان	۹۱
یادگیری اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی	۹۲
پیش‌بینی تغییرات و تأثیرات آینده	۹۲
تغییر در نقش معلمان و دانش‌آموزان	۹۲
تغییرات در ساختار آموزش و پرورش	۹۲
تأثیرات اقتصادی و اجتماعی	۹۲
چالش‌ها و فرصت‌های آینده	۹۳
تأثیرات بر روی روش‌های یادگیری و تدریس	۹۳
یادگیری شخصی‌سازی شده	۹۳
یادگیری تعاملی و مشارکتی	۹۳
استفاده از فناوری‌های نوین	۹۳
تأثیرات بر سیاست‌ها و استراتژی‌های آموزشی	۹۴
تغییر در سیاست‌های آموزشی	۹۴
مدیریت تغییرات	۹۴
فصل پانزدهم: مدارس هوشمند	۹۵
فصل دوم: تحولات تدریس و یادگیری مدارس هوشمند	۹۵
روندهای تحولات تدریس و یادگیری مدارس هوشمند در ایران	۹۵
تاریخچه تدریس و یادگیری مدارس هوشمند در جهان	۹۵
مفهوم مدرسه هوشمند از دیدگاه دیوید پرکینز	۹۷

۹۸.....	تفاوت مدرسه هوشمند با مدرسه مجازی .....
۹۸.....	تفاوت مدارس سنتی و هوشمند .....
۹۸.....	کاربرد فن آوری اطلاعات در آموزش و پرورش .....
۹۹.....	کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در تدریس انفرادی .....
۹۹.....	کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری اکتشافی .....
۱۰۰	کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در تبادل ارتباط .....
۱۰۰	کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در ارزشیابی هدفهای آموزشی .....
۱۰۰	کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان ابزار مدیریت .....
۱۰۰	آموزش، یادگیری و فن آوری اطلاعات و ارتباطات .....
۱۰۱	نقش‌های فن آوری اطلاعات در مدارس .....
۱۰۱	ارکان مدارس هوشمند .....
۱۰۲	اصول مدارس هوشمند .....
۱۰۲	معرفی پروژه شبکه تایگر .....
۱۰۳	اجرا و پیاده سازی .....
۱۰۴	مدل اولیه مدارس هوشمند ایران .....
۱۰۵	مدل مفهومی مدرسه هوشمند .....
۱۰۵.....	محیط یاددهی و یادگیری مبتنی بر محتوای چند رسانه‌ای .....
۱۰۶	زیر ساخت توسعه یافته فن آوری اطلاعات .....
۱۰۶	مدیریت مدرسه توسط سیستم‌های یکپارچه رایانه‌ای .....
۱۰۷	برخورداری از معلمان آموزش دیده در حوزه فن آوری اطلاعات .....
۱۰۹	فصل شانزدهم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات .....
۱۰۹	خلاصه‌ای از یافته‌ها .....

پیشنهادات برای بهبود یادگیری الکترونیکی	۱۰۹
بهبود زیرساختها و دسترسی	۱۱۰
توسعه مهارت‌های آموزشی و تکنولوژیکی	۱۱۰
ارتقاء کیفیت محتوای آموزشی و ارزیابی	۱۱۰
ارتقاء تعاملات و ارتباطات	۱۱۰
منابع و مأخذ	۱۱۱
منابع فارسی	۱۱۱
منابع انگلیسی	۱۱۱